

ҚАРАҒАНДЫ МЕМЛЕКЕТТІК МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ
ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК –САЯСИ ПӘНДЕР КАФЕДРАСЫ

**Өркениет тарихындағы саяси
білім дамуының негізгі кезеңдері
Жаңа замандағы саяси ой**

ЖОСПАР

- Америка саяси ойшылдарының қалыптасуы
- Томас Джефферсон саяси ойлары
- Томас Пейн саяси идеялары
- Томас Джефферсон мен Томас Пейннің еңбегі
- Қолданылған әдебиет

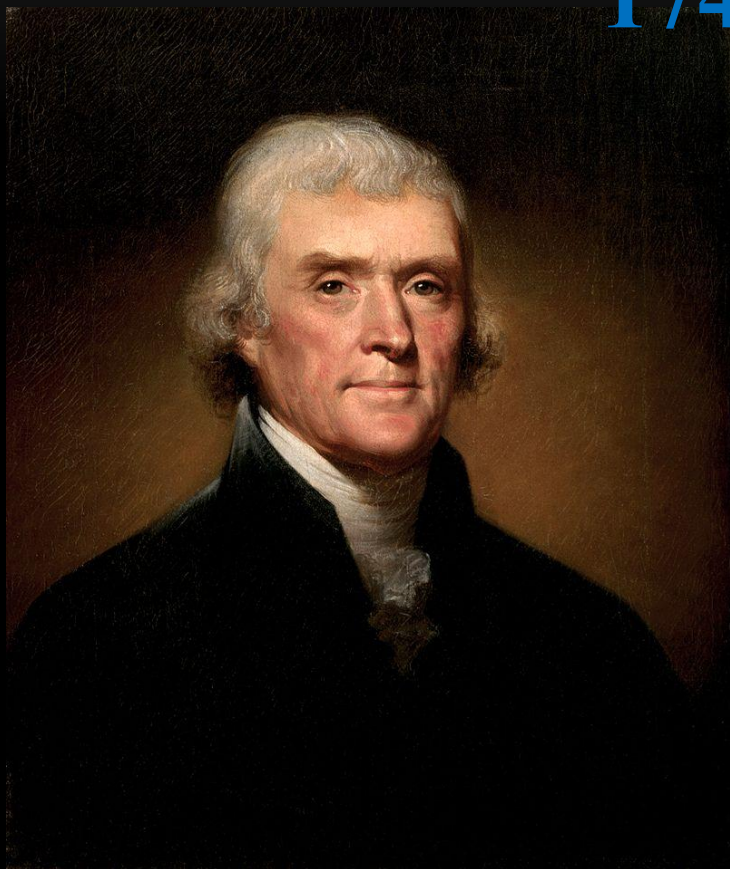

17-18 ҒАСЫРЛАРДА СОЛТҮСТІК АМЕРИКАНЫҢ АТЛАНТИКАЛЫҚ ЖАҒАЛАУЫ БРИТАНИЯ КОЛОНИЯЛАРЫНА АЙНАЛДЫ. КОЛОНИЯЛАР МЕТРОПОЛИЯЛАРДАН ТОЛЫҚ ТӘУЕЛДІ БОЛАТЫН. 1775-1783 ЖЫЛДАРЫ АМЕРИКА ХАЛҚЫНЫҢ АҒЫЛШЫНДАРҒА ҚАРСЫ ТӘУЕЛСІЗДІК ҮШІН АЗАМАТТЫҚ СОҒЫСЫ БОЛДЫ. БҰЛ СОҒЫС ДЕМОКРАТИЯЛЫҚ ИДЕЯЛАРДЫҢ ДАМУЫНА ҚУАТТЫ ТҮРТКІ БОЛДЫ.

АҚШ ТАРИХЫ XVIII ҒАСЫРДЫҢ СОҢҒЫ ШИРЕГІ МЕН XIX – ҒАСЫРЛАРДЫҢ БАСЫНДА ӘЛЕМГЕ КӨРНЕКТІ САҢЛАҚТАР ТОБЫН БЕРДІ. ОЛАР ӘР ҚИЛЫ КӨЗҚАРАСТЫ ҰСТАНЫП ӘР ТҮРЛІ ПАРТИЯЛАРДЫҢ ҚҰРАМЫНДА БОЛҒАНЫМЕН, БАРЛЫҒЫ ДА АМЕРИКАНЫҢ ЖАС МЕМЛЕКЕТІНІҢ НЕГІЗІН ҚАЛАУШЫ ӘКЕЛЕРІ РЕТІНДЕ ТАРИХТА ҚАЛДЫ. СЕБЕБІ, ОЛАР ӨЗ ЕЛІНІҢ ТАРИХИ ТАҒДЫРЫНА ҒҰМЫРЛАРЫН АРНАП, ОНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНА ЖӘНЕ НЫҒАЮЫНА ҚҰДАЙДАЙ СЕНДІ. ФРАНКЛИН, ВАШИНГТОН, АДАМС, ГАМИЛЬТОН, МЭДИСОН, ДЖЕЙ, ПЕЙН ЖӘНЕ ТАҒЫ БАСҚАЛАРДЫҢ АРАСЫНДА АМЕРИКА ТӘУЕЛСІЗДІГІНІҢ ЖӘНЕ ДЕМОКРАТИЯСЫНЫҢ ӘКЕЛЕРІНІҢ БІРІ, КӨРНЕКТІ САЯСИ ОЙШЫЛ ТОМАС ДЖЕФФЕРСОННЫҢ ДА ЕСІМІ БАР.

ТОМАС ДЖЕФФЕРСОН

1743-1826

**Американдық ағартушы
және мемлекеттік
қайраткер, беделді
адвокат,
АҚШ Тәуелсіздігі
Декларациясы
жобасының авторы
АҚШ-тың 3-президенті.**

ТОМАС ДЖЕФФЕРСОН

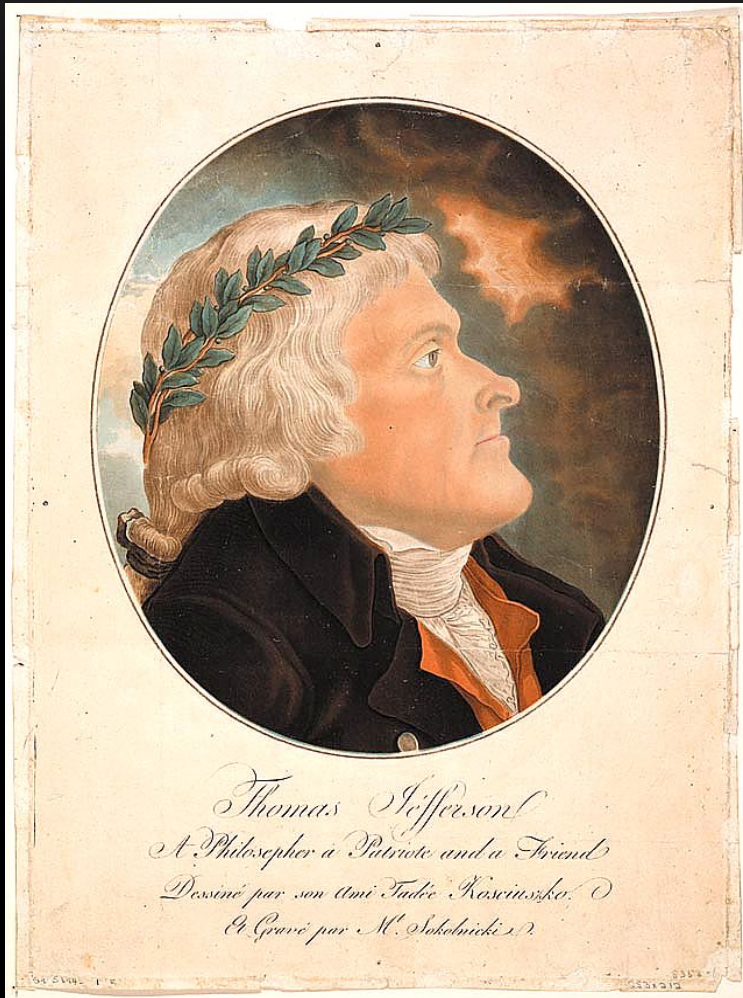
- Америка халқының демократия жолында азаттық күресі Томас Джефферсонның атына байланысты. Ол сол кездегі ұлы революциялық құжат- Америка Құрама штаттарының "Тәуелсіздік Декларациясын" жазды. Мұнда Джефферсон рақымсыз билеушіге қарсы халықтың көтеріліс жасауға құқы барлығын дәлелдеп, халық егемендігін жақтады. Декларацияда жаратушы барлық адамдарды тең етіп жаратты және олардың өмірге, бостандыққа, бақытқа тырысуына құқы бар делінген.

ТОМАС ДЖЕФФЕРСОН

Бұл дүниежүзілік прогрестің рөлі
АҚШ – тың Тәуелсіздік
декларациясында одан әрі
дамытылды. Онда теңдік,
бостандық, көтеріліс құқы деп
есептелді. Адамдардың табиғи құқы
мемлекет белгілеген заңдардан
жоғары тұруы керек. Декларацияда
жаратушы барлық адамдардың тең
етіп жаратты және олардың өмірге,
бостандыққа, бақытқа тырысуына
құқы бар делінген.

ТОМАС ДЖЕФФЕРСОН

Джефферсон үкімет тарапынан жеке адамның құқын бұзу қаупі тумауы үшін мемлекеттік биліктің міндеттерін шектеуді талап етті. Ол ұсақ өндірушілердің мақсатын көздеп, фермерлердің демократиялық республикасын аңсады.

ТОМАС ПЕЙН

1737-1809

Тәуелсіздік үшін күрес кезінде өзінің батыл идеяларымен Томас Пейн көзге түсті. Ол Америка халқын азаттық күреске, отаршылдардан бөлініп шығуға шақырды.

Адамдардың табиғи құқына еркіндікті, теңдікті, сөз, баспасөз, дінге сену бостандығын, рақатқа, бақытқа жету т.б. жатқызды. Пейн соғысқа қарсы болды, бейбітшілікке шақырды.

Томас Пейн

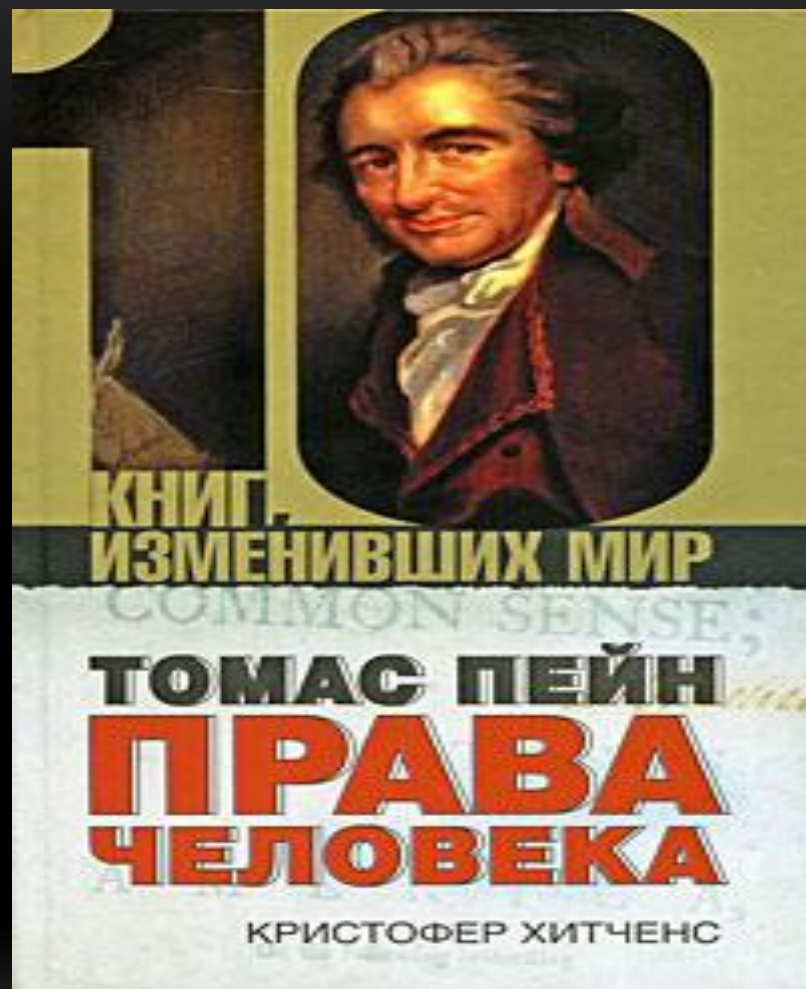
Пейн бірінші болып қоғам мен мемлекетті ажыратты. Мемлекетті қоғам тудырады.

Үкіметтің мақсаты – қауіпсіздік пен бостандықты қамтамасыз ету. Оның саяси мұраты – жалпыға бірдей сайлау құқы, тең өкілдігі бар демократиялық республика.

ТОМАС ПЕЙН

Пейн соғысқа қарсы болды, бейбітшілікке шақырды. Бейбітшілікті сақтамайтын үкімет құлатылуы керек. Бірақ ол әділетті соғысты, азаттық үшін соғысты қолдады.

Т.ДЖЕФФЕРСОН МЕН **Т.ПЕЙННІН** ҚАЖЫРЛЫ ЕҢБЕГІНІҢ
АРҚАСЫНДА ЖАЗЫЛЫП, 1776 ЖЫЛЫ 4 ШІЛДЕДЕ БЕКІТІЛГЕН
АМЕРИКА ҚҰРАМА ШТАТТАРЫНЫҢ **ТӘУЕЛСІЗДІК**
ДЕКЛАРАЦИЯСЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАЛАРЫ МЫНАДАЙ:

- БАРЛЫҚ АДАМДАРДЫҢ ЖАРАТЫЛЫСЫНАН ӨМІР СҮРУГЕ,
БОСТАНДЫҚҚА, МЕНШІККЕ, БАҚЫТҚА ЖӘНЕ ҚАУІПСІЗДІККЕ ҚҰҚЫ
БАР;
- ХАЛЫҚ - ӨКІМЕТТІҢ ҚАЙНАР КӨЗІ ЖӘНЕ ЕГЕМЕНДІК СОҒАН ТӨН,
ҮКІМЕТ – ХАЛЫҚТЫҢ ҚЫЗМЕТШІСІ;
- БАРЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК БИЛІК ХАЛЫҚТЫҢ ПАЙДАСЫНА ЖҰМЫС
ІСТЕУ КЕРЕК, ЕГЕР ОЛАЙ БОЛМАСА ХАЛЫҚ ӨЗІНЕ ҰНАМСЫЗ
ҮКІМЕТТІ ЖОЮҒА ЕРКІ БАР;
- БИЛІК ЗАҢ ШЫҒАРАТЫН, АТҚАРУШЫ ЖӘНЕ СОТ ҮКІМЕТІ БОЛУ
КЕРЕК ЖӘНЕ Т.Б.

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТ

- <http://surak.szh.kz>
- kitaphana.kz
- <https://ru.wikipedia.org/wiki>
- lreferat.kz
- referattar.info/tag/tomas-dzhefferson
- topreferat.com.kz

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!!!